

06.10.2014

Ryj/2

§ 1015

Lausunto Etelä-Suomen aluehallintovirastolle Puolustusvoimien hakemuksesta (Santahaminan raskasaseammunnat)

HEL 2014-007030 T 11 01 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi siten, että kaupunginhallituksen lausunnossa puolletaan ympäristölupien myöntämistä voimaan toistaiseksi ja lausunnossa otetaan huomioon myös puolustusvoimien jo tehdyt toimenpiteet ympäristökysymyksiä ratkaisemiseksi.

Käsittely

Kaupunginjohtaja otti asian esittelynsä ennen asiasta käytävän keskustelun alkamista ja palautti asian asiasta alkuaan vastanneen apulaiskaupunginjohtajan esittelyyn kaupunginhallituksen palautettua asian uudelleen valmisteltavaksi.

Palautusehdotus:

Lasse Männistö: Palautetaan uudelleen valmisteluun siten, että kaupunginhallituksen lausunnossa puolletaan ympäristölupien myöntämistä voimaan toistaiseksi ja lausunnossa otetaan huomioon myös puolustusvoimien jo tehdyt toimenpiteet ympäristökysymyksiä ratkaisemiseksi.

Palautusehdotukseen jätettiin seuraavat perustelut:

1. Ympäristöviranomaiset voivat puuttua ympäristölupiin koska tahansa, milloin siihen ilmenee aiheutta.
2. Lausunnon tiedot ovat vanhentuneita, eivätkä vastaa tätä hetkeä. Puolustusvoimat ja Senaatti-kiinteistö ovat käynnistäneet 3 500 000 euron hankkeen, jossa Santahaminan pohjoisosan kivääri- ja pistooliradat siirretään saaren etelärannalle laajennettavaan ampumakeskukseen ja vanhat radat kunnostetaan vaihteittain ympäristönormien mukaisesti. Työt valmistuvat vuoden 2017 aikana.
3. Lausunnossa otetaan huomioon myös se, että puolustusvoimat on rajoittanut 13.12.2012 voimaan astuneessa Santahaminan ampuma- ja harjoitusalueen johtosäännössä omin toimenpitein ammuntoja viikonloppuisin ja yöaikaan.

06.10.2014

Ryj/2

4. Ampumaratatilanne Uudellamaalla on erittäin haastava ja paikkoja sekä kapasiteettia ampumatoiminnalle on erittäin vähän.

Kannattaja: Marcus Rantala

Äänestys:

JAA-ehdotus: Asian käsittelyä jatketaan

Ei-ehdotus: Palautetaan uudelleen valmisteluun siten, että kaupunginhallituksen lausunnossa puolletaan ympäristölupien myöntämistä voimaan toistaiseksi ja lausunnossa otetaan huomioon myös puolustusvoimien jo tehdyt toimenpiteet ympäristökysymyksiä ratkaisemiseksi.

Jaa-äännet: 5

Jasmin Hamid, Emma Kari, Otso Kivekäs, Dan Koivulaakso, Hannu Oskala

Ei-äännet: 9

Juha Hakola, Arja Karhuvaara, Lasse Männistö, Osku Pajamäki, Mika Raatikainen, Marcus Rantala, Tatu Rauhamäki, Laura Rissanen, Kaarin Taipale

Tyhjä: 1

Pilvi Torsti

Poissa: 0

Äänin 5 - 9 (1 tyhjä) kaupunginhallitus päätti palauttaa asian uudelleen valmisteltavaksi jäsen Männistön palautusehdotuksen mukaisesti.

Esittelijä

kaupunginjohtaja
Jussi Pajunen

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Etelä-Suomen AVI:n lausuntopyyntö
- 2 Ympäristölupahakemus_ Santahaminan raskaiden aseiden ammunnat ja räjäytykset

Otteet

Ote

06.10.2014

Ryj/2

Etelä-Suomen
aluehallintovirasto

Lausuntoehdotus

Kaupunginhallitus antaa Etelä-Suomen aluehallintovirastolle seuraavan lausunnon Puolustusvoimien Kaartin Jääkärirykmentin hakemuksesta, joka koskee räjäytyksiä ja raskailla aseilla suoritettavia ammuksia Santahaminan varuskunnan ampuma- ja harjoitusalueella:

Kaupunginhallitus toteaa, että Helsingin kaupungin ympäristölautakunta on 9.9.2014 kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisena antanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lausunnon Puolustusvoimien hakemuksesta. Ympäristölautakunta esittää huomioita meluntorjunnasta, pohjaveden ja pintavesien sekä maaperän pilaantumisen ehkäisemisestä ja ammuksien ja räjäytysten valvonnasta. Ympäristölautakunta katsoo muun muassa, että lupa tulisi myöntää vain sillä ehdolla, että hakija toteuttaa kaikki hakemuksen liitteenä olevassa meluntorjuntasuunnitelmassa esitetyt meluntorjuntatoimenpiteet. Lisäksi ympäristölautakunta katsoo, että Santahaminan maaperän, pohjaveden ja merialueen nykytila ja siihen vaikuttavat tekijät tulee viipymättä selvittää perusteellisesti. Myös mahdollisesti pilaantuneen maaperän puhdistamiseksi tulee tehdä toimenpidesuunnitelmat aluekohtaisesti vaiheittain. Ympäristölautakunta katsoo, että ympäristölupa tulisi myöntää määräaikaikaisena.

Kaupunginhallitus viittaa ympäristölautakunnan lausuntoon ja katsoo, että haetun luvan mukaisesta ampumatoiminnasta aiheutuvia ympäristövaikutuksia Santahaminan lähialueille, mm. Kuninkaansaarelle ja Vallisaarelle, tulee torjua mahdollisimman tehokkaasti. Melu- ja muut ympäristöhaitat eivät saa kasvaa nykyisestä tasosta.

Kaupunginhallitus puoltaa Puolustusvoimien Kaartin Jääkärirykmentin hakemuksen hyväksymistä, mikäli hakemuksen käsittelyssä otetaan hakemuksessa esitettyjen seikkojen lisäksi huomioon edellä ja ympäristölautakunnan lausunnossa esitetyt näkökohdat.

Esittelijän perustelut

Etelä-Suomen aluehallintovirasto pyytää Helsingin kaupunginhallituksen sekä kaupungin ympäristön- ja terveydensuojeluviranomaisen lausuntoa Puolustusvoimien Kaartin Jääkärirykmentin hakemuksesta, joka koskee räjäytyksiä ja raskailla aseilla suoritettavia ammuksia Santahaminan varuskunnan ampuma- ja harjoitusalueella. Lausunto pyydetään toimittamaan

aluehallintovirastoon 10.7.2014 mennessä. Lisäaikaa lausunnon antamiseksi on saatu 30.9.2014 asti.

Esittelijä toteaa, että ympäristölautakunta on 9.9.2014 kaupungin ympäristön- ja terveydensuojelusuojeluviranomaisena antanut Etelä-Suomen aluehallintovirastolle lausunnon Puolustusvoimien Kaartin Jääkärirykmentin hakemuksesta.

Hakemuksen pääasiallinen sisältö

Puolustusvoimien Kaartin jääkärirykmentti hakee ympäristönsuojelulain mukaista, toistaiseksi voimassa olevaa ympäristölupaa Santahaminan alueella suoritettaville raskaiden aseiden ammunnoille ja räjäytyksille. Ympäristöluvan hakeminen perustuu Korkeimman hallinto-oikeuden 16.10.2013 antamaan päätökseen. Kaartin Jääkärirykmentti on hakenut ympäristölupaa myös Santahaminassa sijaitseville ampumaradoille erillisellä hakemuksella. Alue on ollut Puolustusvoimien käytössä yli sata vuotta, joten ympäristölupia haetaan olemassa olevalle toiminnalle.

Santahamina on Uudenmaan maakuntakaavassa osoitettu puolustusvoimien alueeksi (EP). Merkinnällä alue on varattu puolustusvoimien käyttöön ja alueella liikkumista on rajoitettu. Uudenmaan 2. vaihemaakuntakaavaan on merkitty Santahaminan ampumatoiminnan melualue. Helsingin yleiskaavassa 2002 Santahamina on osoitettu sotilasalueeksi. Santahaminan pinta-ala on noin 400 hehtaaria. Saari koostuu laajoista hietikkoalueista, kalliometsistä sekä tammista ja luonnontilaisista korpi- ja lehtoalueista. Santahaminassa ei ole luonnonsuojelulain nojalla perustettuja luonnonsuojelualueita. Santahaminassa on vedenhankintaa varten tärkeäksi luokiteltu pohjavesialue, joka kattaa saaren pinta-alasta noin kolmanneksen. Alueella on varavedenottamo.

Puolustusvoimien ja Kaartin jääkärirykmentin toiminta perustuu puolustusvoimista annetun lain määrittämiin tehtäviin. Kaartin jääkärirykmenttiin astuu palvelukseen vuosittain noin 1700 varusmiestä ja saarella suoritettavassa koulutuksessa ja ammunnoissa käytetään raskaita aseita ja räjähteitä. Tällä hetkellä käytössä on puolustusvoimien raskaista aseista kranaatinheittämiä, panssarintorjunta-aseita (mm. singot), kranaattikonekivääri ja kranaattipistooli. Raskaiden aseiden suorituspaikat (maalialueet, tulasema-alueet, räjäytyspaikat) sijoittuvat Santahaminan keski- ja itäosiin.

Raskaiden aseiden ampumapäiviä ja räjäytyspäiviä on keskimääräisenä toimintavuonna noin 125 päivää, joista meluisimmilla aseilla ammutaan noin 40-50 päivänä vuodessa. Raskaiden aseiden

ammunnat ajoittuvat pääasiassa maaliskuu- ja loka-joulukuulle. Raskaiden aseiden ammunnoille ja räjäytyksille on määritetty ampumajat. Ampuma-aikojen määrittelyssä on huomioitu, että toiminnasta aiheutuu mahdollisimman vähän häiriötä ympäristöön. Raskaiden aseiden ammuksia ei suoriteta sunnuntaisin eikä juhlapäivinä.

Raskaiden aseiden melu on impulssimaista ja suurenergistä. Ampumamelussa voidaan erottaa laukausääni, ammuksen lento- ja iskemä-ääni. Raskaiden aseiden ja räjäytysten ympäristömelun arviointiin ei ole virallisia ohjeita, vaan arviointi perustuu puolustusvoimien suositusarvo-ohjeeseen.

Santahaminan raskaiden aseiden ampumatoimintaa on mitattu useaan kertaan. Raskaiden aseiden yksittäisten tapahtumien C-äänialtistustasojen (LCE) mitatut keskiarvot eivät ole ylittäneet suositusarvoa 100 dB. Joissain tapauksissa kuitenkin suurimmat mitatut C-äänialtistustasot ovat ylittyneet alueen pohjoispuolella Jollaksen lähimpien asuintalojen luona. Suurimpia äänitasoja esiintyy vain suotuisissa sääolosuhteissa isoimpien aseiden ammunnoista ja isoista räjäytyksistä.

Santahaminan raskaiden aseiden ja räjäytysten aiheuttama melu on kuvattu melualuekarttana (ympäristölupahakemus, kuva 13.3). Melualueet perustuvat vuonna 2010 laadittuun Santahaminan ampumatoiminnan ympäristömeluselvitykseen. Raskaiden aseiden meluntorjuntakeinoja ovat käytännössä vain riittävien suoja-alueiden varaaminen ja toiminnalliset keinot.

Santahaminassa ammuksien vaikutukset sekä maaperään että pohja- ja pintavesiin arvioidaan vähäisiksi. Raskailla aseilla ammuttaessa vähäisiä määriä haitta-aineita voi päätyä pintamaahan sekä tuliasema- että maalialueilla. Raskasaseamunnon aiheuttamat päästöt muodostuvat raskasmetalleista, räjähdysaineista, niiden hajoamistuotteista sekä ruudeista. Puolustusvoimat seuraa ampumatoiminnan vaikutuksia pinta- ja pohjaveteen sekä maaperään. Lisäksi seurataan toiminnan aiheuttamia melutasoja. Toiminnan käyttötarkkailusta sekä valvonta- ja tarkkailutiedoista laaditaan vuosittain yhteenvetoraportti, joka toimitetaan Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle sekä Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

06.10.2014

Ryj/2

Liitteet

- 1 Etelä-Suomen AVI:n lausuntopyyntö
- 2 Ympäristölupahakemus_ Santahaminan raskaiden aseiden ammunnat ja räjäytykset

Otteet

Ote
Etelä-Suomen
aluehallintovirasto

Tiedoksi; Muutoksenhaku: Muutoksenhakukielto, valmistelu

Ympäristölautakunta
Kaupunkisuunnitteluvirasto
Kiinteistövirasto

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 29.09.2014 § 991

HEL 2014-007030 T 11 01 00 00

Päätös

Kaupunginhallitus päätti panna asian pöydälle.

Esittelijä

apulaiskaupunginjohtaja
Pekka Sauri

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Ympäristölautakunta 09.09.2014 § 259

HEL 2014-007030 T 11 01 00 00

ESAVI/110/04.08/2014

Lausunto

Ympäristölautakunta, joka on sekä ympäristönsuojelu- että terveydensuojeluviranomainen, antoi seuraavan lausunnon Etelä-Suomen aluehallintovirastolle ja kaupunginhallitukselle Kaartin jääkäriyrykmentin Santahaminan raskasaseamuntoja ja räjäytyksiä koskevasta ympäristölupahakemuksesta. Kaartin jääkäriyrykmentti

hakee myös ympäristönsuojelulain 101 §:n mukaista lupaa toiminnan aloittamiseksi muutoksenhausta huolimatta.

Ympäristöluvan hakeminen perustuu Korkeimman hallinto-oikeuden 16.10.2013 antamaan päätökseen Santahaminan ammunnoista tehtyjen monien meluvalitusten takia. Kaartin jääkäriyrykmentti hakee samanaikaisesti ympäristölupaa myös Santahaminan ampumaradoille erillisellä ympäristölupahakemuksella.

Kuvaus alueesta ja toiminnasta

Santahaminan saarella sijaitsee I-luokan pohjavesialue. Raskaiden aseiden ammunnat eivät sijaitse luokitellulla pohjavesialueella.

Sadevedet imeytyvät hiekkapitoiseen maaperään hyvin, joten pintavesiuomia on alueella vähän.

Raskaiden aseiden ammuntojen alueilla sijaitsee luontoarvoiltaan merkittäviä aluekokonaisuuksia ja luontokohteita, mm. laaja kosteikkoalue ja merenrantaniittyjä. Varsinaisia luonnonsuojelulain nojalla perustettuja luonnonsuojelualueita Santahaminassa ei ole.

Santahaminassa suoritettavassa koulutuksessa ja ammunnoissa käytetään raskaita aseita ja asejärjestelmiä sekä tehdään erilaisia räjäytyksiä. Raskaalla aseella tarkoitetaan sellaista asetta, jonka putken sisähalkaisijan pienin mitta on yli 20 mm tai räjähdettä, jossa käytetään yli 60 g trinitrotolueenia (TNT) vastaavaa määrää räjähdysainetta.

Santahaminassa koulutuksessa käytettävät raskaat aseet ja asejärjestelmät voivat vaihdella, jos Kaartin jääkäriyrykmentin joukkotuotantoa muutetaan. Vuoden 2015 tilanteessa Santahaminassa on arvioitu olevan käytössä puolustusvoimien raskaista aseista kranaatinheittämiä (81 mm ja 120 mm), erilaisia panssaritorjunta-aseita (raskas ja kevyt kertasinko, raskas sinko), kranaattikonekiväärejä, kranaattipistooleja ja erilaisia räjäytyspanoksia, miinoja ja käsikranaatteja.

Santahaminassa räjähteitä käytetään yleensä osana pioneeri- tai panssaritorjuntakoulutusta. Räjähteitä käytetään myös raivaamiseen ja virka-aputoimintaan liittyen. Räjäytysalueella harjoitellaan räjäytyksiä sekä tuhotaan vanhoja ammuksia ja räjähtämättömiä tai vaillinaisesti räjähtäneitä ammuksia. Räjäytyksiä ja tulenkuvausta suoritetaan laajalla, erikseen rajaamattomalla alueella.

Santahaminassa raskaiden aseiden ammunnat ja räjäytykset suoritetaan saaren keski- ja itäosissa (kuva 1). Suorituspaikkojen

etäisyys Laajasalossa sijaitseviin asuinrakennuksiin on noin 1,2 km. Etäisyys Laajasalossa ja Villingissä sijaiseviin vapaa-ajanasuntoihin on noin 1,2 km. Santahaminassa varuskunnan henkilöstön asuinrakennukset sijaitsevat lähimmillään noin 600 metrin päässä raskaiden aseiden ampumapaikoista. Santahaminassa toimii myös koulu ja päiväkoti.

Kuva 1. Raskasaseammuntojen suorituspaikat: tuliasema-alueet T1-T9, maalialueet M1-M10 sekä räjäytysalueet R1-R4.

Santahaminassa ammutaan raskailla aseilla ja käytetään räjähteitä hakemuksen mukaan noin 125 päivänä vuodessa. Taulukossa 1 on lueteltu Santahaminassa nykyisin käytössä olevat raskaat aseet, laukausten ja räjäytysten lukumäärät tyypillisen ampumapäivän aikana sekä ampumapäivien lukumäärät vuodessa. Taulukossa on myös tapahtuman meluluokka, joka on hakijan esittämä luokitus. Meluluokka 1 tarkoittaa laukausta tai iskemää, josta ei lähde ääntä lainkaan tai ääni on hyvin pieni. Luokan 2 laukaukset, iskemät ja räjäytykset ovat äänitasoltaan merkittäviä. Luokan 3 tapahtumat ovat kaikkein meluisimpia.

Taulukko 1. Käytössä olevat raskaat aseet, laukausten ja räjäytysten lukumäärät, ampumapäivien lukumäärät vuodessa ja meluluokat.

RASKAAT ASEET	Ampumatarvike	Laukauksia/vuosi	Ampumapäiviä/vuosi	Laukauksia/ampumapäivä	Meluluokka (lähtö/iskemä)
Kevyt kertasinko	Taistelulaucus	350	20	20	3/3
	Harjoitusammus	1050	50	20	2/1
Raskas kertasinko	Taistelulaucus	60	20	5	3/3
	Harjoitusammus	120	20	5	3/1
Raskas sinko	Taistelulaucus	10	5	2	3/3
	Harjoitusammus	10	5	2	3/1
Kevyt kranaatinheitin	Taistelulaucus	2900	40	70	2/3
	Savuammus	115	10	10	2/1
Kranaattikonekivääri	Taistelulaucus	800	20	40	2/2
	Harjoitusammus	1150	20	60	1/1
Kranaattipistooli	Taistelulaucus	230	15	15	2/2
	Harjoitusammus	345	25	15	1/1
RÄJÄYTYKSET					
Räjäytykset/tulenkuvaus 60 - 200 g		3300	100	35	2
Räjäytykset 200 g – 5 kg		70	20	5	3
Räjäytykset > 5 kg		20	10	2	3
Käsikranaatit ja erikoistehosteet		2100	30	70	2

Ammuntojen jakautuminen keskimääräisen toimintavuoden aikana on puolestaan esitetty taulukossa 2.

Taulukko 2. Ammuntapäivien lukumäärä kuukaudessa.

	Ammuntapäiviä keskimäärin
Tammikuu	2
Helmikuu	13
Maaliskuu	7
Huhtikuu	24
Toukokuu	13
Kesäkuu	4
Heinäkuu	2
Elokuu	17
Syyskuu	3
Lokakuu	20
Marraskuu	14
Joulukuu	6

Raskaiden aseiden ammuntojen ja räjäytysten päivittäiset ajat on esitetty taulukossa 3. Ammuntoja ja räjäytyksiä suoritetaan tarvittaessa myös muina aikoina. Hakemuksen mukaan ilta-aikaan ja yöllä ammuntoja on alle viisi kertaa vuodessa.

Taulukko 3. Raskaiden aseiden ammuntojen ja räjäytysten päivittäiset ajat

	Ma - to	Pe	La	Su
Sinkojen taistelulaukaukset	8 - 20	8 - 18	10 - 16	-
Kranaatinheittimet	8 - 20	8 - 18	10 - 16	-
Kevyen kertasingon harjoitusammukset	7 - 22	7 - 20	7 - 20	-
Kranaattikonekivääri ja kranaattipistooli	7 - 22	7 - 20	7 - 20	-
Taistelukäsikranaatit ja erikoisheitteet	7 - 22	7 - 22	7 - 20	-
Räjäytykset / tulenkuvaukset 60 - 200 g	7 - 22	7 - 18	10 - 16	-
Räjäytykset 200 g – 5 kg	8 - 20	8 - 18	10 - 16	-
Räjäytykset > 5 kg	10 - 18	10 - 18	-	-

Toiminnan ympäristövaikutukset

Toiminnan olennaisimmat ympäristövaikutukset liittyvät ammunnoista ja räjäytyksistä aiheutuvaan meluhaittaan, maaperän pilaantumiseen sekä pohjaveden ja pintavesien pilaantumisriskiin.

Raskaiden aseiden käytön aiheuttama ympäristöpäästö muodostuu pääosin räjähdysaineista ja niiden hajoamistuotteista sekä ruudeista ja niiden aineosista ja stabilisaattoreista. Maalialueilla ja maalilaitteiden alueilla aiheutuu päästöjä myös raskasmetalleista. Raskailla aseilla ammuttaessa haitta-aineita voi päätyä pintamaahan sekä tuli- että maalialueilla. Tulasema-alueilla päästö on poikkeuksetta ilmalaskeuman aiheuttamaa pintamaapäästöä. Maalialueilla sekä erillisillä räjäytysalueilla haitta-aineita päätyy myös syvemmälle maahan

06.10.2014

Ryj/2

kranaatin tunkeutuessa maahan ja räjäytysten aiheuttamien räjäytyskuoppien kautta.

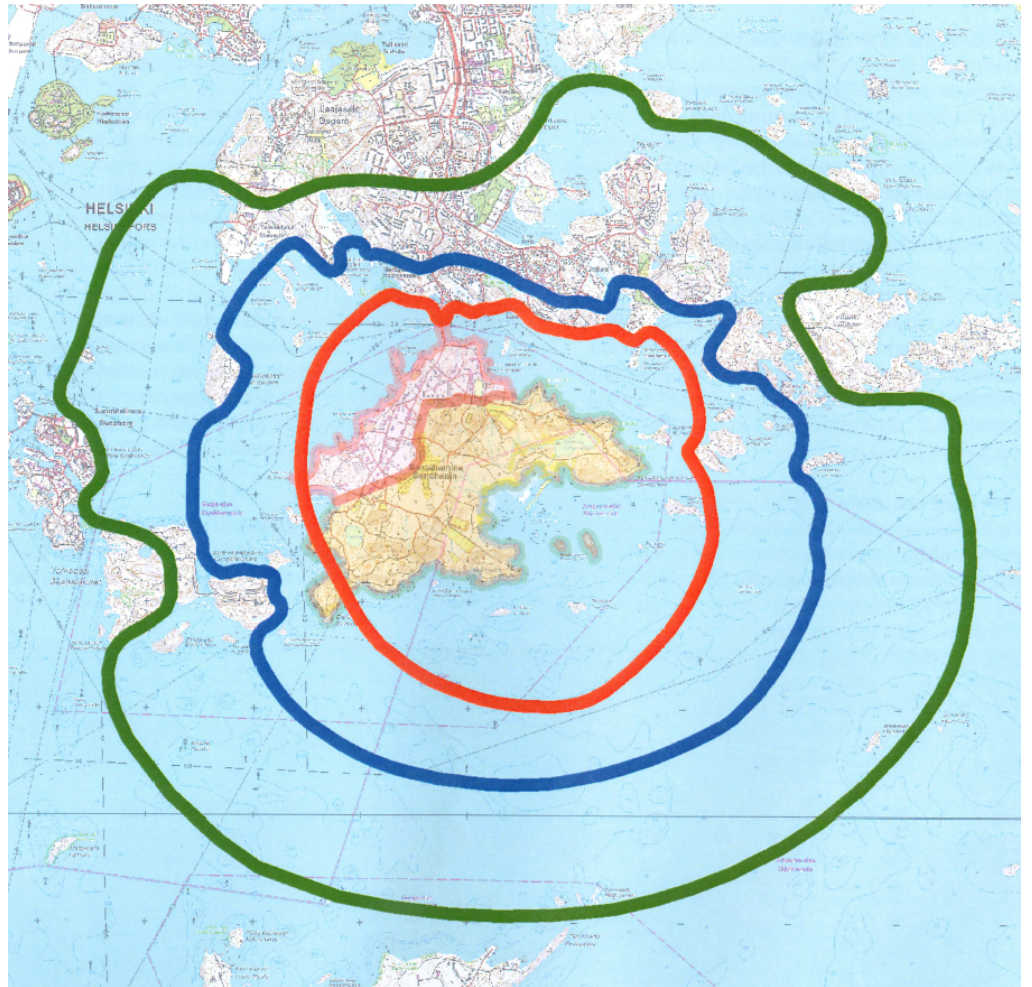
Raskaiden aseiden ampumatoiminnalle ja räjäytyksille ei ole olemassa erillistä ympäristöohjelmaa tai muuta ympäristöasioiden hallintajärjestelmää. Puolustusvoimien ampuma- ja harjoitusalueilla seurataan erikseen laadittujen ohjelmien mukaisesti ympäristövaikutuksia, melua ja maaperän kuormitusta. Tavoitteena on toiminnan ympäristöhaittojen tunnistaminen ja niiden vähentäminen.

Alueen maaperästä ei ole tutkittu raskasaseammuntojen ja räjäytysten vaikutuksia maaperään. Toiminnoista aiheutuvia haitta-aineita ja niiden pitoisuuksia on lupahakemuksessa tarkasteltu muilla puolustusvoimien ampuma- ja harjoitusalueilla vastaaville toiminnoille tehtyjen tutkimusten perusteella.

Melun leviäminen

Hakemuksen liitteenä olevan meluselvityksen (Insinööritoimisto Akukon Oy, 93002-1, Helsinki 3/2010) mukaan Santahaminan raskasaseammuntojen aiheuttama melutaso ylittää puolustusvoimien omat suositusarvot sekä tehtyjen laskelmien että mittausten perusteella. Keskimääräisen ammuntpäivän impulssikorjattu A-keskiäänitaso (LAeq,r) on Laajasalon etelärannassa sijaitsevien asuinrakennusten luona laskentatulosten mukaan korkeimmillaan 61 dB, kun suositusarvo on 55 dB. Yksittäisten laukausten, iskemien ja räjäytysten C-äänialtistustaso (LCE) on laskentatulosten mukaan korkeimmillaan 101 dB ja mittaustulosten mukaan jopa 109 dB, kun suositusarvo on 100 dB.

Yli 55 dB:n meluvyöhykkeelle (LAeq,r) jää hakemuksen mukaan noin 1454 asukasta ja 63 vapaa-ajan asuntoa (kuva 2).

Kuva 2. Meluvyöhykkeet (LAeq,r): vihreä viiva >50 dB, sininen viiva >55 dB, punainen viiva >60 dB.

Ympäristölautakunnan lausunto

Meluntorjunta

Ympäristölautakunta toteaa, että raskaiden aseiden melun leviäminen on laskettu viiden, hakijan mukaan tyypillisen ammuntopäivän laukausten ja räjäytysten perusteella. Valitun viiden ammuntopäivän laukausten ja räjäytysten lukumäärät poikkeavat kuitenkin hakemuksessa toisaalla esitetystä tyypillisen ammuntopäivän laukausten määrästä raskasaselajeittain. Lisäksi raskaiden aseiden melun laskenta poikkeaa kevyiden aseiden ampumaratamelun laskennasta, joka on tehty jakamalla vuotuinen laukausmäärä ammuntopäiville (260 päivää). Hakemuksesta tai meluselityksestä ei käy ilmi, miten tämä valittu laskentatapa vaikuttaa saatuun laskentatulokseen. Hakemuksesta tulisi täydentää tältä osin.

Hakemuksen liitteenä olevassa meluntorjuntasuunnitelmassa (Insinööritoimisto Akukon Oy, 103078-1, Helsinki 8/2011) todetaan, että sinkojen tuliaseman viereen tulisi rakentaa 8 metriä korkea maavalli, jotta C-äänialtistustason (LCE) suositusarvo 100 dB alittuisi Laajasalon asuinalueilla. Valli ei kuitenkaan torju suurimpien räjäytysten melua, joka ylittäisi jatkossakin suositusarvon. Valli ei myöskään riittäisi torjuntaratkaisuksi, jotta A-keskiäänitason (LAeq,r) suositusarvo alittuisi, vaan lisäksi tulisi vähentää heittimien laukausmääriä ja pienentää tulenkuvauspanosten kokoa. Meluntorjuntasuunnitelman mukaan vaikutuksiltaan tehokkain ja varmin meluntorjuntatoimenpide on raskaimpien sinkojen ammuntojen siirto pois Santahaminasta. Tällöin ei vallia tarvitse rakentaa, mutta edelleen tarvitaan myös muiden raskaiden aseiden laukausmäärien ja panoskokojen pienentämistä.

Hakemuksen mukaan mitään edellä mainittua meluntorjuntatoimenpidettä ei aiota kuitenkaan toteuttaa.

Ympäristölautakunta edellyttää, että lupa myönnetään vain sillä ehdolla, että hakija toteuttaa kaikki hakemuksen liitteenä olevassa meluntorjuntasuunnitelmassa esitetyt meluntorjuntatoimenpiteet, jotta sekä C-äänialtistustason (LCE) suositusarvo että A-keskiäänitason (LAeq,r) suositusarvo alittuvat Santahaminan ulkopuolella sijaitsevien asuinrakennusten ja loma-asuntojen luona.

Lisäksi ympäristölautakunta edellyttää, että raskaiden aseiden käyttö yöaikaan kello 22.00 - 7.00 kielletään kokonaan.

Samoin ympäristölautakunta edellyttää, että ilta-aikaan kello 18.00 - 22.00 ja viikonloppuisin raskaiden aseiden ammunnoissa käytetään vain harjoitusammuksia, joiden aiheuttama melu on merkittävästi taisteluammusta alempi, koska osumaräjähdyistä ei harjoitusammuksissa ole. Hakemuksen liitteenä olevan meluselvityksen mittaustulosten mukaan 21.4.2009 mitattiin Laajasalossa Keulakuvantiellä (Mittauspiste K1) kevyen kertasingon harjoitusammuksen laukauksen C-äänialtistustasoksi 79 dB ja taisteluammuksen laukauksen 93 dB ja osumaräjähdyksen 100 dB. Myös tulenkuvauksen käyttö ilta-aikaan ja viikonloppuisin tulee kieltää, koska kyse on lähinnä taisteluharjoituksen äänitehosteesta, jota ei voi pitää välttämättömänä osana ampumarjoittelua.

Ympäristölautakunta korostaa, että meluntorjuntaa koskevia määräyksiä annettaessa tulee ottaa huomioon myös Santahaminan kevyiden aseiden aiheuttama melu, jota koskee toinen lupahakemus.

Pohjaveden ja pintavesien pilaantumisen ehkäiseminen

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566

Pohjavesialueella ja pohjavesialueen lähistöllä räjäytykset ja raskasaseammuntaharjoitukset aiheuttavat maaperä- ja pohjavesiriskejä. Ympäristölupahakemuksessa todetaan mm., että raskailla aseilla ammuttaessa haitta-aineita voi päästä pintamaahan sekä tuliasema- että maalialueilla. Hakemuksessa on referoitu muualla tehtyjä maaperätutkimuksia raskasaseamuntojen vaikutuksesta maaperään, mutta Santahaminassa maaperän ja pohjaveden osalta ei kuitenkaan kattavaa perustilaselvitystä ole tehty. Myöskään amuntojen vaikutuksia mereen, merenpohjaan ja sen eliöihin ei ole tutkittu. Ympäristölupahakemuksesta eivät myöskään käy ilmi käytettyjen räjähdysaineiden ympäristövaikutukset. Ympäristölautakunta katsookin, että Santahaminan maaperän, pohjaveden ja merialueen nykytila ja siihen vaikuttavat tekijät tulee viipymättä selvittää perusteellisesti. Mikäli lupa myönnetään ennen ympäristön perustilaselvitystä, tulee lupapäätöstä tarvittaessa tarkistaa erikseen tutkimustulosten perusteella.

Lupahakemuksen perusteella arvioituna ampumarata-alueiden hydrogeologiaa ei ole tutkittu riittävästi. Pohjaveden virtaussuunnan ja maaperän hydraulisen johtavuuden selvittämiseksi tarvitaan lisätutkimuksia ennen kuin lupaharkintaa voidaan jatkaa. Pohjavedelle aiheutuva riski kasvaa ajan kuluessa ja siksi pohjavesirisrien huolellinen kartoittaminen etukäteen on tarpeellista. Pohjaveden laadusta on myös melko vähän tutkimustuloksia.

Ympäristölautakunta pitää tärkeänä, että lupamääräyksillä varmistetaan pohja- ja pintaveden pilaantumisen estäminen esimerkiksi rakenteellisilla ympäristönsuojeluratkaisuilla ja ympäristön tilan seurannan riittävyys. Laadukkaalla tarkkailulla voidaan varmistaa, että vesien laatu pysyy ympäristön- ja terveydensuojeluun liittyvien laatuvaatimusten ja -tavoitteiden mukaisena, ja että alueen pohjaveden hyödyntämismahdollisuudet säilyvät myös tulevaisuudessa. Pohjaveden tarkkailuputkien määrää tulee siis lisätä nykyisestä ja näytteenoton on oltava riittävän tiheää. Sopiva tarkkailurytmi on ainakin alkuvaiheessa vähintään kerran vuodessa. Tarkkailutulokset ja johtopäätökset tulee raportoida myös Helsingin kaupungin ympäristökeskukselle. Poikkeavista tuloksista tulee ilmoittaa ympäristökeskukselle heti niiden valmistuttua jatkotoimenpiteiden harkitsemiseksi.

Maaperän pilaantumisen ehkäiseminen

Ympäristölautakunta edellyttää, että maaperän perustilaselvitys tehdään kattavasti myös raskasaseampuma- ja räjäytysalueilla, koska raskaiden aseiden ammunnat ja räjäytykset jatkuvat. Mahdollisesti pilaantuneen maaperän puhdistamiseksi tulee tehdä

toimenpidesuunnitelmat aluekohtaisesti vaiheittain. Jos raskaiden aseiden ampumapaikka tai räjäytysalue poistuu käytöstä, tulee maaperän puhdistustoimet tehdä yhtenä kokonaisuutena ampumatoiminnan päätyttyä.

Raskaiden aseiden maali-, tuli- ja räjäytysalueille tehtävistä toimenpiteistä tulee tehdä tarkennettu suunnitelma, jossa on käsitelty maaperän puhdistamisen ja ratojen rakentamisen toteuttamisjärjestystä aikatauluineen. Koska maaperän puhdistaminen ajoittuu pitkälle ajalle, toimenpiteiden aikataulutamisella ja toteuttamisjärjestyksellä on merkittävä vaikutus lupamääräysten toteutumiseen ja pilaantuneen maaperän puhdistamiseen.

Maaperän pilaantumisen ehkäisemiseksi lupaehdoissa tulee edellyttää jatkosuunnittelussa parhaan mahdollisen tekniikan käyttämistä.

Valvonta ja ympäristöluvan voimassaolo

Ympäristölautakunta pitää tärkeänä, että raskaiden aseiden ammunnoille ja räjäytyksille nimetään ympäristövastaava, joka tuntee raskasaseiden ammuntojen ja räjäytysten toiminnan, sitä koskevat ympäristösäännökset ja -määräykset sekä toiminnasta aiheutuvat päästöt, jätteet sekä mahdollisten ympäristövahinkojen torjunnan. Vastuuhenkilön tulee olla selvillä ympäristölupapäätöksestä ja sen määräyksistä. Vastuuhenkilön ja hänen sijaisensa tiedot on ilmoitettava myös Helsingin kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle välittömästi lupapäätöksen jälkeen.

Ympäristölautakunta katsoo, että herkällä alueella sijaitsevan kokonaisuuden ympäristölupa tulisi myöntää määräaikaisena ja lupamääräykset tarkistaa riittävän usein.

Lausunto

Ympäristölautakunta puoltaa ympäristöluvan myöntämistä Kaartin Jääkäriyrykmentille Santahaminan raskasaseammuntoja ja räjäytyksiä varten edellä esitetyin edellytyksin.

Esittelijä

ympäristönsuojelupäällikkö
Päivi Kippo-Edlund

Lisätiedot

Harri Pasanen (melu), ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32013
harri.pasanen(a)hel.fi

Sini-Pilvi Saarnio (vedet), ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32019
sini-pilvi.saarnio(a)hel.fi

Eeva Summanen (maaperä), vs. ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32077
eeva.summanen(a)hel.fi

06.10.2014

Ryj/2

Erja Puntti-Hannuksela (maaperä), ympäristötarkastaja, puhelin: +358 9 310 32006
erja.puntti-hannuksela(a)hel.fi

Kaupunkisuunnitteluvirasto 5.6.2014

HEL 2014-007030 T 11 01 00 00

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt kaupunkisuunnitteluvirastolta lausuntoa, joka koskee Kaartin jääkäriyrykmentin ympäristölupahakemusta Santahaminan raskasaseammunnoille. Lausunto on pyydetty antamaan 5.6.2014 mennessä.

Tausta

Puolustusvoimat / Kaartin jääkäriyrykmentti hakee ympäristönsuojelulain (86/2000) 28 §:n mukaista, toistaiseksi voimassa olevaa ympäristölupaa Santahaminan alueella suoritettaville raskaiden aseiden ammunnoille ja räjäytyksille. Ympäristöluvan hakeminen perustuu Korkeimman hallinto-oikeuden 16.10.2013 antamaan päätökseen. Kaartin jääkäriyrykmentti on hakenut ympäristölupaa myös Santahaminassa sijaitseville ampumaradoille erillisellä hakemuksella.

Lausunto

Kaupunkisuunnitteluvirasto pitää tärkeänä, että haetun luvan mukaisesta ampumatoiminnasta aiheutuvia ympäristövaikutuksia Santahaminan lähialueille torjutaan mahdollisimman tehokkaasti, eivätkä ympäristöhäiriöt ainakaan kasva nykyisestä. Olemassa olevien asuin-, loma- ja virkistysalueiden osalta maankäytön suunnittelun keinot meluntorjunnassa edes täydennysrakentamisen osalta ovat hyvin vähäiset. Melun osalta on huomioitava myös Kuninkaansaaren ja Vallisaaren kehittäminen, missä brändinä on hiljaisuus. Kehittämishankkeeseen ovat sitoutuneet mm. Metsähallitus sekä yrittäjiä.

Kaupunkisuunnitteluvirasto puoltaa ympäristöluvan myöntämistä edellä mainituin huomautuksin.

Lisätiedot

Matti Neuvonen, diplomi-insinööri, puhelin: 310 37311
matti.neuvonen(a)hel.fi

Postiosoite
PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin
+358 9 310 1641
Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6

Tilinro
FI0680001200062637
Alv.nro
FI02012566

06.10.2014

Ryj/2

Marja Piimies, yleiskaava-arkkitehti, puhelin: 310 37329
marja.piimies(a)hel.fi
Satu Tarula, yleiskaavasuunnittelija, puhelin: 310 37164
satu.tarula(a)hel.fi

Postiosoite

PL 10
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
kaupunginkanslia@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki 17
<http://www.hel.fi/kaupunginkanslia>

Puhelin

+358 9 310 1641

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Tilinro

FI0680001200062637

Alv.nro

FI02012566